

ГАЗЕТА БЕЛАРУСАЎ У ВОЛЬНЫМ СВЕЦЕ

ЦАНА — PRICE \$ 1.00

Беларус

BIELARUS — BYELORUSSIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

POST ADDRESS: BIELARUS, P. O. BOX 109, JAMAICA, N. Y. 11431.

Tel.: (212) 380-2036

Год. XXVIII, № 265

New York, May — Травень 1979

Vol. XXVIII, № 265

АУТАНОМІЯ ТЭРЫТАРЫЯЛЬНАЙ ПЭРСАНАЛЬНА-КУЛЬТУРНАЯ

Вонкак Беларускае ССР у Савецкім Саюзе жыве найменш два міліёны Беларусаў. Але ў моц русыфікацыйнага прынцыпу савецкае тэрытарыяльнае аўтаномія ганыя два міліёны Беларусаў пазбаўленыя ўсякага права і ўсякое магчымасці мець якія арганізацыйна-культурнае жыццё. Нідзе ў Савецкім Саюзе вонкак БССР няма аі беларусаведных курсаў (як гэта было ў 1920-мі гадамі), ані гурткі беларускае мастацкае самадзейнасці, ані проста зямляцтваў, ані настежароў беларускае культуры. Калі якую-небудзь мясцовасць вонкак БССР, дзе знаходзіцца Беларусь і наведвае мастацкі калектуў із Савецкага Беларуса, дык прызвіць з сабою на паказ больш расейскага, як беларускага.

Беларусы ў ССР вонкак свае рэспублікі як маюць беларускага арганізацыйна-культурнага жыцця не затым, што яго ня хочуць мець, а затым, што ім гэта не дазволена ў прынцыпе: культурная аўтаномія ў ССР дазволеная нерасейскім нацыянальнасцям Савецкага Саюзу адно ў межах іхных тэрытарыяльна-адміністрацыйных адзінак. Гэтак вось ленінская нацыянальная палітыка (чытай: русыфікацыя) паглынае паступова нерасейскія нацыянальнасці, калі іхныя прадстаўнікі аптыняюцца вонкак сваіх тэрыторый. У гэтym існаўць савецкага гэтак званага „прападарскага інтэрнацыонализму”, савецкае гэтак званае „роўнасці” й „дружбы народаў”. У моц гэтага „дружбы” Беларусы ў Маскве ці Ленінградзе маюць права на нікія арганізацыйна-культурныя мерапрыемствы, каб культиваваць свае нацыянальныя традыцыі, захоўваць сваю родную мову. Затое ў Менску колькі хочаш мерапрыемстваў на вывучэнне й пашырэнне расейскай мовы й культуры ня толькі сядрод Рэссіі, але й сядрод Беларусаў. Дай-

шло ўжо нат да таго, што ў горадзе, заселеным у бальшыні Беларусамі, беларускія мовы блізу не пачуеш і не пабачиш. Гэткая вось „роўнасць” народаў у Савецкім Саюзе, уgruntаваная на прынцыпе тэрытарыяльнае аўтаноміі.

У Амэрыцы-ж, з другога боку, дзе іць прынцып аўтаноміі пэrsональна-культурнае. Культурныя працы адзінкі й групы звязаныя на з тэрыторыяй, а з асобай чалавека, з этнічнай ці нацыянальнай групой. Найлепш гэтая права, гэта свабода пераходаўца і культиваваць сваю культуру, відаць на прыкладзе Беларусаў Амэрыкі. Жывуць яны расысленыя па ўсіх Амэрыцы. Але незалежна ад гэтага, яны маюць поўнае права, як і кожная іншая група, мець свае школы,

культурныя й навуковыя арганізацыі, выданыні, гурткі мастацкага са-мадзейнасці. Супольнымі сіламі ладзяць яны, трэці раз ужо (і будзем спадзявіца, не апошні) фэстывалі свае нацыянальнае культуры, маючы ў гэтым маральнае падтрымкай тэхнічную дапамогу ад мясцовых, штатавых і федэральных уладаў.

Беларускія Фэстывалі ў Амэрыцы — гэта на толькі зытка выцінчаныя на тэе Свабоды, якою карыстаюцца жыхары Амэрыкі, але й асуджэніе гадушлівасці русыфікацыінае палітыкі ў ССР у дачыненьні да двух міліёнаў Беларусаў вонкак БССР, якія ня маюць ніякіх магчымасцяў жыць сваім нацыянальным жыццём.

ВАЛЕНТЫН МАРОЗ НА ВОЛІ!

Валентын Мароз, 43-гадовы ўкраінскі гісторык-іншадумец, пасыль 14 гадоў савецкіх турмаў і канцлергераў, быў абменены ў канцы красавіцы сёлата, разам з іншымі чатырма савецкімі палітычнымі вязнямі, на двух савецкіх шпіёніах, што былі засуджаны ў Амэрыцы на 50 гадоў турмы.

Валентын Мароз — гераічная постаяць украінскага руху супраціву русыфікацыі Украіны, а таксама Беларусі. Выдатны эсіст, ён у 1970 годзе напісаў войстры памфлет „Майсей і Датан” у вадказ на артыкул нядыўна памерлае беларускага савецкага пазнкі Еўдакіі Лось, выдрукаваны ў маскоўскай газэце „Літературная газета” пад заглавлем „Бессильная яростъ ослепляетъ” у 1969 годзе. Выўшы ўшчу ў савецкім зыяявленні, сп. Мароз пераслаў гэны памфлет на Захад з просьбай выдрукаваць яго ня толькі ў артыкуле, але і ў беларускім перакладзе. Пераклад гэткі зроблены ў Беларусі.

Беларускі сэкты радыё „Свабода”, у праграмах якое ён перадаецца. Беларускі пераклад памфлету будзе таксама выдадзены друкам.

Ад шчырага сэрца відаем Валентына Мароза, а разам зь ім усіх ягонах прыхільнікаў і абаронцаў на Захадзе, зь перамогаю ды зычым усялякае памыснасці ў новай фазе жыцця ў працы на свабодзе.

ПЯЕ „КАЛІНА”

Разам зь іншымі танцавальнymi музыкальными ансамблімі ў працэсе сёлётнага Беларускага Фэстывалі выступае ведамы харавы ансамбл „Каліна” із Саут Рывэр пад кірауніцтвам кампазытара Ксаверага Барысаўца.

Аўстраліі, Федэральная Рады Беларускіх Арганізацый у Аўстраліі ў ад Беларускага Вызвольнага Фронту ў Аўстраліі. Рафрат на тыму дня прачытаў у беларускай мове сп. П. Гуз, а ў мове ангельскай — сп. Н. Груша. Абодвыя рафэраты былі на высокім узроўні.

Мішаны хор пад кірауніцтвам спіні Л. Яцкевіч выканаваў чатыры песьні: „Падняты родны сцяг дзяржавы”, „На прыйдзе нам воля”, „А ў полі вярба” і „Шкода, шкода мі краіны”. Жаноцкі ансамбл прэпаяў дзяве песьні: „Вечарком над гэчкай” і „Каля вёскі, каля броду”. Сп. Ганна Корбут вельми прыгожа прапяяла соле „Дробны дожджыкі”. Пасыль гэтага адбыўся дэкламацыі. Сп. Аўген Груша працякламаваў верш Міхаіла Машары „25 Сакавік”, Віца Хрестоўскі „Радзіма”, Шатыловіч, а Пятрушы Грушы „Беларусам я завусі”. Урачыстасць закончылася прапяяньнем беларускага нацыянальнага гімну.

Пасыль афіцыйнай часткі распачаўся традыцыйны слабоўскі вечар. Паліліся ўзноў песьні, успаміны й жарты.

Прысутнай

Выходзіць з друку книга 15-ая наўковага часапісу Беларускага Інстытуту Навукі й Мастацтва, коштам падпіскі й грамадзкае ахвярнасці.

У КНІЗЕ:

- Выбар пазней пасткі за гады 1920-1970.
- Уводны біяграфічны артыкул у мове ангельскай.
- Біяграфічна-крытычны нарыс праф. А. Адамовіча.
- Грунтуюная бібліографія, атракаваная Зорай Кіпель.

Кніга ілюстраваная, мае калі 400 бачынаў друку, у цвёрдай

вокладцы. Чана кнігі — 15 даляраў.

Бокладку праектавала Ірэна Рагалевіч.

Кнігу можна будзе купіць на Беларускім Фэстывалі 19 травеня.

Ахвярадаўцы на фонду выданых гэтае кнігі ў падпішчыкі змогуць

тады атрымаза свае экзэмпляры кнігі, а разам, на жаданіне, і аўтарскі аўтограф ад прысутнай пасткі.

Заказы на кнігу поштою трэба слаць на адрыс:

GARDEN STATE ARTS CENTER

proudly presents

BYELORUSSIAN FOLK FESTIVAL

SATURDAY, MAY 19, 1979

SPORTS ACTIVITIES • ART EXHIBIT • STAGE PERFORMANCE • ETHNIC FOOD

Additional information about the Byelorussian Folk Festival is available by calling

the GARDEN STATE ARTS CENTER, 201-442-6600, wxt. 222, 9:00 A.M. to 4:30 P.M. weekdays.

Плакат выканала ведамая беларуская мастацка Ірэна Рагалевіч

ФЭСТЫВАЛЬ: ВЫЗНАЧЭНЫЕ Й УКАРАНЕНЫЕ СПАДЧЫНЫ

Беларусь дала Амэрыцы калі 800 ду, а што два ці тры гады — бяспытсцячай працоўных рук. Гэта ста-рэчна, спрыяла-б нашаму вызна-чэнню ў адраджэнню беларускага спадчыны.

Фэстываль можа быць гэткім паштакам. Да-сяль фэстывалі адбыва-ліся ў Нью Джэрзі: там — спрыяль-ныя ўмовы, шмат Беларусаў, і ім-прэзу падтрымвалі штатавыя ўла-ды. Аднак, у будучыні фэстываль, які мое лепш называецца Днём Беларус-кае Культуры, можа адбывацца ў якіх толькі ў штаце Нью Джэрзі. Ён можа быць зладжаны і ў Кліўлен-дзе, і ў Дэтройце, і ў Вашынгтоне, і ў Чыкага, мала важна, у якой мяс-цовасці. Але важна, што гэта будзе Дзень Беларускіх Культуры, агульны для ўсіх Беларусаў Амэрыкі з шыройшай пралагандай і прыгн-ненінем у працу маладшага пака-ленія. Гэткі Дзень станецца яшчэ адным элементам на шляху адраджэння ў Амэрыцы.

Ад імя Фэстывальнага Камітэту

Вітаут Кіпель

УВАЗЕ НАВЕДВАЛЬНИКАУ СЕЛЕТНЯГА БЕЛАРУСКАГА ФЭСТЫВАЛЮ

КНІГА ПАЭЗІІ НАТАЛЬЛІ АРСЕНЬНІЕВАЙ

“МІЖ БЕРАГАМІ”

выходзіць з друку ў выданыні Беларускага Інстытуту Навукі й Мас-тацтва, коштам падпіскі й грамадзкае ахвярнасці.

У КНІЗЕ:

- Выбар пазней пасткі за гады 1920-1970.
- Уводны біяграфічны артыкул у мове ангельскай.
- Біяграфічна-крытычны нарыс праф. А. Адамовіча.
- Грунтуюная бібліографія, атракаваная Зорай Кіпель.

Кніга ілюстраваная, мае калі 400 бачынаў друку, у цвёрдай

вокладцы. Чана кнігі — 15 даляраў.

Бокладку праектавала Ірэна Рагалевіч.

Кнігу можна будзе купіць на Беларускім Фэстывалі 19 травеня.

Ахвярадаўцы на фонду выданых гэтае кнігі ў падпішчыкі змогуць

тады атрымаза свае экзэмпляры кнігі, а разам, на жаданіне, і аўтарскі аўтограф ад прысутнай пасткі.

Заказы на кнігу поштою трэба слаць на адрыс:

Byelorussian Institute of Arts and Sciences
3441 Tibbett Avenue, Bronx, N. Y. 10463.

Пасыль Беларускага Фэстывалю адбудзеца ў залі Беларускага Грамадзкага Цэнтра ў Саут Рывэр (Саут Вайтгед Авеню) 19 тра-веня 1979 году

БАЛЬ

Пачатак а 8-ай гадзіне ўвечары. Грае аркестра

Алекса Мартыновіча.

Старшыня Беларускага Грамадзкага Цэнтра

Жорж Навумчык

ЗАДЗІНОЧАНЬНЕ БЕЛАРУСКА-АМЭРЫКАНСКІХ

ВЭТЭРАНАУ У НЬЮ ДЖЭРЗІ

ветліва запрашае Вас, Вашых сяброў і знаёмых прыняць удзел у ВЭТЭРАНСКІМ БАЛІ, які адбудзеца пасыль Беларускага Фэс-тывалю 19 тра-веня ў залі Партугальскага Клубу пры 100 Джон Стрыт, Саут Рывэр, Нью Джэрзі.

Пачатак а 7:30 гадзіне ўвечары. Грае аркестра

Валодзі Бычкоўскага.

Кіраўніцтва ЗБАВ у Нью Джэрзі

УГОДКІ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ У МЭЛЬБУРНЕ

BIELARUS
Byelorussian Newspaper in the Free World
Published monthly by
BYELORUSSIAN-AMERICAN ASSOCIATION, Inc.
Subscription \$ 10.00 yearly.

„БЕЛАРУС” — Газета Беларусаў у Вольным Свяце. Рэдагуе Калегія.
Выходзіць месячна. Выдае: Беларуска-Амэрыканскія Задзіночаны. Рэдакцыя.
Выпіска з перасылкы — 10.00 дал. на год.
Артыкулы, падпісаныя прозывішчам або ініцыяламі аўтара, могуць зъмяшчаць пагляды, з якімі Рэдакцыя не згаджаецца.

АБО СВЯЯ ПЕСНЯ, АБО ЯРМО

У вадным зь лепшых вершаў Пятруся Броўкі, напісаным яшчэ ў 1965 годзе ў загалоўленым „Родная песня”, апошнія два радкі гучыць пад сумлаваніем-заключнім: „Ведаю, прыйдзе той час, пад курганом зачнучу. Усё-ж, праз карэнне дубоў, родную песню пачую”.

Але камсамольская газета „Чырвоная зъмена” — вядомае адлюстраваныя партыйнае палітыкі на Беларусі — робіць ўсёмагчымае, каб Броўкава жаданье-спадзяванье ня спраўдзілася — каб заміж роднае пачуць ён песню расейскую.

На працягу даўжэйшага часу ўжо „Чырвонка” гэтак зацята пашырае тексты расейскай эстрады песьні, што на беларускую ў яе ѹ месца не засталося.

Наудачу, ці расейскамоўны адпаведнік „Чырвонае зъмены” газета „Знамя юности” гэтак-же щыра папулярызуе ў тым самым часе сярод сваіх чытальнікаў беларускую эстрадную песьню? — Нічога! Наадварот, яна прапіхае як можа расейскую эстраду. За апошнія паўгода часу ў „Чырвонцы”, што выходит з пянь разоў на тыдзень, не зъявілася ніводнага тэксты беларускай эстрады песьні, але затое за першыя трох месяціяў сёлетнія году выдрукаваны ўжо дзесяць расейскіх песьні: „А дні идут”, „Эхо любви”, „А мне надо” і г. д. Белькім ніткамі штыны прыкладу русыфікацыя наставанія кампартыі Беларусі ў дзесяціні да беларускага маладога пакаленія.

А ў тым самым часе спэцкарэспандэнтка гэтага газеты, у нумары за 12 красавіка сёлета, пытается загалоўкам свайго артыкулу: „Дзе ўзяць песьню?” Дзе ўзяць расейскую песьню на Беларусі сяняня праўблемы няма, праблема Ѷь беларускай песьні.

Прыгледзеўшы да ўсяго гэтага, становіцца яснай прычына, чаму дасюль на Беларусі забаронены верш Купалы, напісаны яшчэ за чорнымі часамі царскай русыфікацыі — „Казка аб песьні”. Ідэя гэна-га вершу-баляды ѿ тым, што народ захоўвае сваю існасьць датуль, пакуль тримаецца нацыянальная культура, перш-наперш песьня ды звязаная з ёю мова. Траціць сваю культуру — траціць сябе самога.

Янка Купала прыгадвае ѿ вершы „Казка аб песьні” часы незалежных беларускіх княстваў ды пару „Вялікага Княства Літоўскага”:

I многа лет цешыўся, ў радасыці цвіў
І ў долі, і ў волі бязь меры,
Аж покуль ён песьні снайі не ўгнівіў

І светлай ня здрадзіў ён верши.
За ласія слова, за золата звон
Чужацкай шукальці стаў апекі;
Чужынцы запрэглі народ у прыгон.
А песьню аддалі на зьдзекі.

Купалаў верш, у якім усіх 14 строф, канчаецца гэткім дэйюма зворткамі, што маюць беспасярдніе дачыненіні да мэтаў сучаснай палітыкі кампартыі на Беларусі, а таксама да тэкстык нашае абароны перад гэтай палітыкай:

Зъ лет бегам патомкі, пасля доўгіх
бед.
Аднекуль зноў песьню дастаўлі.
І думалі зь ёй, як калісь, дзівіць
свет.

Палань зноў у даўняшніх хвале.
А толькі іх душ ажыўіць не могла
І к пачасью масыці гасцініц...
Бо думка, бо песьня... чужая была...
Зъ ярмом даў і песьню чужынцу!

Не пакідце-ж песьні свае беларускіе, каб ня ўмері!

Арсен Загорны

ЦЯГЛАЯ ПРАЦА

У штаце Нью Джэрзі дэйныя панад 1500 этнічных арганізацый ў 65-ёх нацыянальнасцях, а ѿ тым ліку 29 беларускіх. Гэтыя лікі ўзяты з дэвідніка нацыянальных групаў штату, укладзенага Зорай Кіпель. Групы гэтых дзеюць здаўна, і кожная мае свае дасягненіні. Аднак, апошнім часам у працы нацыянальных групаў штату, побач із сваім нацыянальным арганізацыйным жыцьцём, назіраецца тэндэнцыя да супольнае працы, асабліва ѿ большых праектах. Вынікам гэтак-же супольнае працы стаўся ўзягнуты фэдеральны ўлады, атрыманыя субсиды ѿ суме 3.5 мільёну далаўраў, пачатая праца. Першая фаза лётасць была закончаная.

Храналягічна першым гэткім праектам было стварэнне камітэту для рэстарацый будынку былога Абтоку Сыльёзаў з пабудоўя там музею іміграцыі. У праект гэтых былі ўзягнутыя фэдеральныя ўлады, атрыманыя субсиды ѿ суме 3.5 мільёну далаўраў, пачатая праца. Першая фаза лётасць была закончаная.

ПЫТАНЬНЕ БЕЛАРУСКАГА ЭТНАГРАФІЧНАГА МУЗЭЮ ПАД АДКРЫТЫМ НЕБАМ

Гэтае важнае для беларускай нацыянальнай культуры ѹ войстра актуальнае пытаньне упіршыню было паставленае беларускай грамадзкасцю трынаццаць год таму — у 1966 годзе. У 68-ым нумары газеты „Літаратура і Мастацтва” ѿ гэтым годзе зъявілася было „Пісьмо ѿ Рэдакцыю” пад загалоўкам „Створым этнографічны музэй”, якое падпісалі найбольш аўтарытэтныя прадстаўнікі беларускага мастацтва, літаратуры, культуры й науки. Яны пісалі:

„Нам трэба ѿсяляк клапаціца аб тым, каб наша гісторыя не загінула, на зынкіла бясцьследна. І адной з дэйсцовых формаў яе ўзвекавечынья быў-бы этнографічны музэй пад адкрытым небам або філіял Дзяржаўнага музею БССР, што ўяўлубы сабой цэлую вёску з рознага тыпу дамоў, гаспадарчых і іншых будынкаў, сцягнгутых з усіх куткоў Беларусі, дзе была-дакладна зъноўленая аbstаноўка, у якой жылі насы ѿ практыку непалькі апошніх стагоддзяў”.

Гэтае „Пісьмо ѿ Рэдакцыю” запачатковала цэлую кампанію за стварэнне беларускага этнографічнага музею пад адкрытым небам, які мажна съмелае зарыкаўцаў цверджаньне, што калі-б гэткі музэй мог служыць актуальным ідэялягічным-пропагандавым мэтам, ён быў-бы створаны даўным-даўно ўжо! Гэтак, як Музэй Вялікай Айчыннай вайны, як мемарыяльныя камплексы, як помнікі баявой славы, якіх, як падавала газета „Літаратура і Мастацтва” ѿ сваім нумары за 6 лютага 1976 году, узвезена на Беларусі больш за дзесяць тэкстычнай.

Пытаньне стварэння этнографічнага музею пад адкрытым небам ад гэлага 1966 году колькі разоў было стаўлянае ѹ гэтулькі-ж разоў здыманае з парадку дня, трэба думаць, з тae простае прычыны, што згаданы музэй, які казалася ѿжо, ня мог-бы служыць ідэялягічным-пропагандавым мэтам.

Важным вязымом у патрабаваннях стварэння гэтага музею быў артыкул ведамага беларускага пісменніка ѹ гэтусцягастага роднае стараны Уладзімера Каараткевіча „Наши агульныя клопат”. Надрукаваны ѿ газіце „Звязда” за 17 сакавіка 1977 году, артыкуул пачынаўся гэтай інфармацыяй:

„У канцы мінулага году Савет Міністраў БССР прыняў пастанову „Аб стварэнні беларускага дзяржаўнага музею народнай архітэктуры ѹ быту”. Раашэнне гэта — адно з красамоўных съветчанініяў клопатай нашай партыі ѹ ураду аб дадзенім разыўніці беларускай народнай культуры”.

Гэтым падрадкам ад гэлага 1966 году, у якім упіршыню было паслаўлене патрабаваныя стварэння музею пад адкрытым небам, і да зъдзеленага артыкулу Уладзімера Каараткевіча мінула адзінаццаць год, пакуль партыя ѹ урад ужалаўся за патрэбнае прайвіці свае „клопаты аб дадзенім разыўніці беларускай народнай культуры”. Але добра ѹ хоць гэта. Згаданы артыкуул Уладзімера Каараткевіча быў зъявіў мінулагай і мэтаўднай. У ім пісменнік ня толькі браў жаданіе за запраўднае, але ѹ мабілізаваў дзялігніцаў газету, пакуль партыя ѹ урад ужалаўся за патрэбнае прайвіці свае „клопаты аб дадзенім разыўніці беларускай народнай культуры”. Але добра ѹ хоць гэта. Згаданы артыкуул Уладзімера Каараткевіча быў зъявіў мінулагай і мэтаўднай. Важным вязымом у патрабаваннях стварэння гэтага музею быў артыкул ведамага беларускага пісменніка ѹ гэтусцягастага роднае стараны Уладзімера Каараткевіча „Наши агульныя клопат”. Надрукаваны ѿ газіце „Звязда” за 17 сакавіка 1977 году, артыкуул пачынаўся гэтай інфармацыяй:

„У канцы мінулага году Савет Міністраў БССР прыняў пастанову „Аб стварэнні беларускага дзяржаўнага музею народнай архітэктуры ѹ быту”. Раашэнне гэта — адно з красамоўных съветчанініяў клопатай нашай партыі ѹ ураду аб дадзенім разыўніці беларускай народнай культуры”.

Гэткім парадкам ад гэлага 1966 году, у якім упіршыню было паслаўлене патрабаваныя стварэння музею пад адкрытым небам, і да зъдзеленага артыкулу Уладзімера Каараткевіча мінула адзінаццаць год, пакуль партыя ѹ урад ужалаўся за патрэбнае прайвіці свае „клопаты аб дадзенім разыўніці беларускай народнай культуры”. Але добра ѹ хоць гэта. Згаданы артыкуул Уладзімера Каараткевіча быў зъявіў мінулагай і мэтаўднай. Важным вязымом у патрабаваннях стварэння гэтага музею быў артыкул ведамага беларускага пісменніка ѹ гэтусцягастага роднае стараны Уладзімера Каараткевіча „Наши агульныя клопат”. Надрукаваны ѿ газіце „Звязда” за 17 сакавіка 1977 году, артыкуул пачынаўся гэтай інфармацыяй:

„У канцы мінулага году Савет Міністраў БССР прыняў пастанову „Аб стварэнні беларускага дзяржаўнага музею народнай архітэктуры ѹ быту”. Раашэнне гэта — адно з красамоўных съветчанініяў клопатай нашай партыі ѹ ураду аб дадзенім разыўніці беларускай народнай культуры”.

І вось самым съвежым голасам у справе стварэння этнографічнага музею пад адкрытым небам або Беларускага дзяржаўнага музею народнай архітэктуры ѹ быту, якія можаце аказаць вялікую дапамогу нам, унесці значны ўклад у стварэнне музею — помнік Народу-Творцу, Народу-Будаўніку, які зможаце знайсці ѹ вашай мясцовасці, у мноўгім дапамогу ѿ экспедыцыйнай работе, у арганізацыі музею”.

„Вельмі каштоўнім для нас будуць фатаграфіі, дзе паказаны стаўрэйкі, прадметы быту, старыя касыюмы. Звесткі па пералічаных прадметах, якія вы зможаце знайсці ѹ вашай мясцовасці, у мноўгім дапамогу ѿ экспедыцыйнай работе, у арганізацыі музею”.

„Паважаныя таварышы настаўнікі, захапіўшы гэтай работай вучняў, відаць таксама съвядомы вялізарнай каштоўнасці ведзенай ім працы, канчае артыкул гэткім словамі:

„Вельмі каштоўнім для нас будуць фатаграфіі, дзе паказаны стаўрэйкі, прадметы быту, старыя касыюмы. Звесткі па пералічаных прадметах, якія вы зможаце знайсці ѹ вашай мясцовасці, у мноўгім дапамогу ѿ экспедыцыйнай работе, у арганізацыі музею”.

„Паважаныя таварышы настаўнікі, захапіўшы гэтай работай вучняў, відаць таксама съвядомы вялізарнай каштоўнасці ведзенай ім працы, канчае артыкул гэткім словамі:

„Вельмі каштоўнім для нас будуць фатаграфіі, дзе паказаны стаўрэйкі, прадметы быту, старыя касыюмы. Звесткі па пералічаных прадметах, якія вы зможаце знайсці ѹ вашай мясцовасці, у мноўгім дапамогу ѿ экспедыцыйнай работе, у арганізацыі музею”.

„Паважаныя таварышы настаўнікі, захапіўшы гэтай работай вучняў, відаць таксама съвядомы вялізарнай каштоўнасці ведзенай ім працы, канчае артыкул гэткім словамі:

„Вельмі каштоўнім для нас будуць фатаграфіі, дзе паказаны стаўрэйкі, прадметы быту, старыя касыюмы. Звесткі па пералічаных прадметах, якія вы зможаце знайсці ѹ вашай мясцовасці, у мноўгім дапамогу ѿ экспедыцыйнай работе, у арганізацыі музею”.

„Паважаныя таварышы настаўнікі, захапіўшы гэтай работай вучняў, відаць таксама съвядомы вялізарнай каштоўнасці ведзенай ім працы, канчае артыкул гэткім словамі:

„Вельмі каштоўнім для нас будуць фатаграфіі, дзе паказаны стаўрэйкі, прадметы быту, старыя касыюмы. Звесткі па пералічаных прадметах, якія вы зможаце знайсці ѹ вашай мясцовасці, у мноўгім дапамогу ѿ экспедыцыйнай работе, у арганізацыі музею”.

„Паважаныя таварышы настаўнікі, захапіўшы гэтай работай вучняў, відаць таксама съвядомы вялізарнай каштоўнасці ведзенай ім працы, канчае артыкул гэткім словамі:

„Вельмі каштоўнім для нас будуць фатаграфіі, дзе паказаны стаўрэйкі, прадметы быту, старыя касыюмы. Звесткі па пералічаных прадметах, якія вы зможаце знайсці ѹ вашай мясцовасці, у мноўгім дапамогу ѿ экспедыцыйнай работе, у арганізацыі музею”.

„Паважаныя таварышы настаўнікі, захапіўшы гэтай работай вучняў, відаць таксама съвядомы вялізарнай каштоўнасці ведзенай ім працы, кан

УГОДКІ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ БЕЛАРУСІ У ЧЫКАГА

Усе Беларусы гораду Чыкага ў ваколіцу сувіткуюць, ужо па традыцыі, угодкі 25 Сакавіка разам. Створаны імі Беларускі Каардынацыйны Камітэт працуе вельмі добра да каардынуе ўсе іншыя супольныя выступленні, дзе Беларусы рэпрэзэнтуюць сваю бацькаўшчыну.

Сёлетніе сувіткаваньне абвешчаныя незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі было падтрымдане выстаўкай, прыгэвчанай 25-му Сакавіку, наладжанаі ў вілікай залі новага Сывік Сентэр у Чыкага, якая трывала ад 23 да 39 сакавіка. На гэту выстаўку злажыліся дзве часткі: шырэйшая інфармацыйная і меншная мастацкая. Там-же, у дзень адчынення выстаўкі, сп. Нікодым Жызынеўскі высьвітліў фільм аб Беларусі, на які сабралася шмат людзей.

У дзень 25 сакавіка перад гарадзкой управай Чыкага быў вывешаны беларускі нацыянальны белчырвона-белы сцяг.

Галоўная частка сувіткаваньня распачалася 25 сакавіка ўрачыстымі Багаслужбамі ў вабедзьвіх беларускіх цэрквях: праваслаўнай Святога Юра і каталіцкай — Хрыста Збаўця. У католіцкай сувіткі быў гэта ўрачысты дзень Дабравешчання Прасвятыя Дзеевы ў узноў, як калісці ў гэты дзень, Беларусы маліліся да Боже Маці, каб багаславіла дарагую Беларусь і памагла ёй зদабыць стражданую незалежнасць.

Пападні ў прыгожай залі Рыдзенсі Ін сабраліся госьці ў Беларусы Чыкага ў ваколіцу, каб урачыстымі банкетамі годна адзначыць 61-я ўгодкі абвешчання незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі. Урачыстасць распачалася амэрыканскім гімнам, які пад акампанемант сп-ня Ірэны Рамук прыпяяла сп-ня Вера Рамук. Прыважую, поўную рэлігійна-патрыятычнага зместу, малітуў сказаў айцец Архімандрит Уладзімер Тарасевіч у беларускай і ангельскай мове. Усіх прысутных на сувіткаваньні прывітаў старшыня Беларускага Каардынацыйнага Камітэту Васіль

Пунтус, падчыркнуўшы значанне гэтага дня, і пажадаў прыемна правесці гэту ўрачыстасць. Сп. Н. Жызынеўскі, які маіструе пірамоніі, папрасіў прысутных устаць і хвілінай цішыні ўшанаваць памяць тых, што аддалі сваё жыццё ў змаганьні за вызваленіе Беларусі.

Съледам за гэтага пачаўся абед, падчас якога былі чувачы прыпішаныя беларускія малёдкі і песьні з гукавай систэмай залі.

Афіцыйная частка распачалаася прадстаўленнем гасціц, якую ўмела правіяла сп-ня Вера Рамук. Рэфэрат аб здабыцца незалежнасці Беларусі ў ўніверситету Амэрыкі падтрымаваў ангельскай мове Ніна Занкавіч. Праклямампно ад Губэрнатара штату Іліной Томпсона, які ён абвесьціў дзень 25 сакавіка Днём Беларусі ў цэльм штата, прычытала студэнтка ўніверситету Лаёла ў Чыкага Ірэна Рамук. Прадстаўнік Бурмістра Чыкага Р. Кроў асабіста прачытаў праклямампно Бурмістра Біланда, які ўжоў абвесьціў дзень 25 сакавіка Днём Незалежнасці Беларусі ў запрасіў жыхароў гораду ўшанаваць гэтыя ўгодкі, а Беларусаў заахвочваў да стойкага змаганьня за ідэалы 25 Сакавіка. Сп. Кроў, апрача гэтага, сказаў яшчэ гарачую прамову.

Сп. Н. Жызынеўскі прачытаў прысланыя прывітаныні ад беларускіх арганізацый і падаўнічых асобаў. Ад вілікага прыяцеля Беларусаў на толькі ў Чыкага, але і у цэлай Амэрыцы, які штагоду змяншчае ў „Кангрэсавым Рэкордзе” палітычную прамову пра 25 Сакавіка, кангрэсмена Ануңці ўтвараў Беларусаў палкай прамовай ягоны асабісты прадстаўнік сп. Джаймс Паркер.

Шчыры ў адданы прыяцель чыкаскіх Беларусаў, прыхільнік паняволеных народу, які амаль штагоду знаходзіць час, каб прыняць удзел у нашым нацыянальным сяве, сп. Якуб Вольт сказаў за прауды патрыятычную прамову, заахвочаючы Беларусаў да няготнага змаганьня з паняволнікамі за вызваленіе сваёй бацькаўшчыны. Ад Украінцаў вітаў братнімі слова-

мі ў закліку да змаганьня за вызваленіе абдовых народу сп. Паўла Каанава, заступнік старшыні Аддзелу ў Чыкага Ўкраінскага Кангрэсавага Камітэту. Таксама старшыня Кангрэсу Вольных Украінцаў Амэрыкі й Канады пастар вінгельскіх хрысціянаў Гарбузок выказаў сваё шчырыць прывітаныні ў пажаданыні. Сп. Віктар Віскіс, старшыня латыскай арганізаціі ў Чыкага ўдзелені старшыні Камітэту Паняволеных Народаў, які кожнага году ладзіць вілікі паход у Чыкага ўсіх паняволеных нацыянальнасцяў, вітаў Беларусаў і жадаў посыпеху ў змаганьні за вызваленіе бацькаўшчыны. Ад Палякаў вітаў сп. Кароль Кубашэўскі, старшыня Балтыцка-Славянскай Лігі.

Прынагодны ў вельмі зымястоўны рэфэрат на тэму днія прачытаваў старшыня Беларускага Каардынацыйнага Камітэту Васіль Пунтус. У гэтым рэфэрце сп. Пунтус ясна ўдакладна даў шырокі нарыс гісторыі 25 Сакавіка ў змаганьні беларускага народа за адбудаваньне сваёй дзяржавы. Змаганьне гэтае было аснованае на фундаментах права кожнага народа да свабоды, змаганьне, якое беларускі народ вядзе далей, — казаў ён. Афіцыйная частка закончылася праплянінем беларускага нацыянальнага гімну.

У кароткай мастацкай частцы выступаў Міхась Калутін, які ўмела адыйграў на піяніне два прыгожыя творы: Рымскага-Карсакова ў Грыга. Адзін з прысутных пад акампанемант гітары прапляяў „Зорку Вэнэр” ў адну жартавую песню.

Айцец Архімандрит Язэп Строк сказаў чулую малітву, пасылья якой усе прысутныя пры ўдзеле царкоўнага хору пабожна прапляялі наш прыгожы рэлігійны гімн „Магутны Божа”. Сп. В. Пунтус падзякаваў усім за прысутнасць ды пайнфармаваў пра Трайці Беларускі Фэстываль у Нью Джэрзі, які адбудзеца 19 красавіка сёлета, заахвочаючы чыкаскіх Беларусаў пачаць на гэту прыгожую імпрэзу.

A. B.

цыйнага Камітэту ў Чыкага, падпісане старшынём В. Пунтусам, і напашошу ад прадстаўніка БККА штата Каліярада Хв. Шыбута.

Тэкст Акту 25 Сакавіка ў перафразе на ангельскую мову прачытала Карнэля Найдзюк. Рэфэрат аб беларускім адраджэнскім руху, указанаваным якога быў Акт 25 Сакавіка, прачытаваў паангельску сп. Аўгуст Кажан. Тэкст Другой Устаўной Граматы Рады БНР паделаруску прачытаваў сп. Ч. Найдзюком. Верш Янкі Купалы „На Сход” прадложыў паангельску Антона Вініцкі. Верш Пётра Ерміна „Абавязак вучня” сказаў Віктар Найдзюк. Верш Янкі Купалы „Беларушчына” падмастаку прадложыў сп. К. Кацяцкай Вініцкай. Свае патрыятычныя вершы „25 Сакавіка” ў „Чары каміянаў старонок” прачытаваў сп. Пётр Ермін. Хвілінай цішыні была ўшанаваная памяць беларускіх змагароў, што адышлі ў вечнасць, пасылья чаго быў адыйграны беларускі нацыянальны гімн.

Наапашошу сп. Язэп Аричо зрабіў заклік дзеля падтрымання сёлетняга 3-га Беларускага Фэстывалю ў Нью Джэрзі ў прыесьці з грошавай дапамогай для агульнай беларускай рэпрэзэнтантасці. Дзеля гэтага мэты быў праведзены збор ахвяраў, пасылья чаго ўдзельнікі сувіткаваньня былі запрошаны на супольны пачастунак. Асаблівасцю гэлетнія сувіткаваньня быў ўсіх дзяцей.

На заканчэнні царкоўна-рэлігійных абрадуў прыесьці перайшлі ў прыцаркоўную залю, дзе адбылася ўрачыстая Акадэмія, спадчанская з супольнымі абедамі. Афіцыйную частку сувіткаваньня адчыніў старшыня Царкоўнай Рады Константын Станкевіч і прывітаў прыесьці з вілікім нацыянальным сувіткам, а хор прапляяў беларускі нацыянальны гімн „Мы выйдзем шчыльнымі радамі”. Пасылья гэтага а. Аўген паблагаславіў столь і якайсці сувіткі абедаў. Старшыня Беларускага Аб'яднання ў Паўднёвай Аўстраліі Янка Ролсан прывітаў прыесьці з нацыянальнымі ўгодкамі, прачытаваў пісмовыя прывітаныні ад беларускіх арганізацый у Аўстраліі, а таксама „Зварот да ўсіх Беларусаў” старшыні Фэдэральнай Рады Д-ра Язэпа Малецкага пра ўзгадаваньне наших дзяцей у беларускім патрыятычным духу ў сувязі з аўтамобільнымі ўгодкамі 1979 году — Годам Дзіцяці.

H.

Пасылья гэтага мела месца сціплай мастацкай праграмы, тады ўзноў працягвалася застольная беседа. Сп. П. Трысмакоў расказаў даўнінай апавяданні ды правёў зборку грошай на патрэбы Рады БНР. Сувіткаваньне прайшло ў вельмі радаснай і вілійской атмасфэре. Беларуское Аб'яднанне ў Паўднёвай Аўстраліі й Царкоўнай Рада выказаўшы гэтай дарогай пісмовую паддаку ўсім тым, хто прымаймаў удзел у арганізаціі ўправядзеніем беларускага нацыянальнага сувіта, а жанчынам за стараннае падрыхтаваньне супольнага абеда.

Янка Яр

У ГУБЭРНАТАРА ШТАТУ НЬЮ ДЖЭРЗІ

Беснасірэдня перад днём 25 сакавіка сёлета Дэлегацыя Аддзелу Беларуска-Амэрыканскага Задзіночання ў Нью Джэрзі звылася ў сталіцы штата Трэнтоне ў біоры Губэрнатара Брендана Бэрна, які, у ейнай прыесьці, падпісаў Праклямадыю пра абвешчанье Дня Незалежнасці Беларусі ў штате.

На віншай зьменшаным фотаздымку сядзіць злева направа: сп-ня Гаўліна Русак, сакратар Управы Аддзелу БАЗА, Губэрнатар Брендан Бэрн і старшыня Аддзелу БАЗА Пётра Кажура. Направа ад яго стаіць старшыня Жаноцкай Сэкцый Аддзелу БАЗА сп-ня Тамара Януш, далей, у тым-же рядзе, Ната Русак і Юрка Кінель — прадстаўнікі Аддзелу Арганізаціі Беларуска-Амэрыканскай Моладзі ў Нью Джэрзі.

БЕЛАРУСКІ ІНСТИТУТ НАВУКІ І МАСТАЦТВА

ладзіць выстаўку твораў ведамага парыскага скульптара, акварэлістага й графіка

МІХАСЯ НАЎМОВІЧА

Адчыненне выстаўкі ў нядзелю 20 красавія сёлета а 12:30 гадзіні ў прыесьці самога мастака. Выстаўка ладзіцца ў Беларускім Грамадзкім Цэнтры, 401 Атлянтык Авеню, Бруклін, Нью Ёрк. Наведвальнік выстаўку можна нядзелямі ад 12-ай да 2-й гадзіні падпісадні. Выстаўка пратрывае да нядзелі 3 чырвяня 1979 году.

“ПАЙЗАНАС” З БЭРЫСА

Дэкрэтам 438/78 правінцыяльна-ураду ў Лі Плята горад Бэрыса праклямаваны Сталіцай Імігрантаў.

З гэтае нагоды ад 27 лістапада да 3 снежня летася адбываўся „Тыдэень Імігранта 78”. З гэтае пары мае падўтарацца гэтае сувіта штагоду. Пры магістраце ў Бэрыса ёсьць стала камісія іміграцыі, якая кла-поціца пра ўсе праізвішч штадзённага жыцця ў хіба найбольш, калі прыпадае сувіта іміграцыйнае падзяржаўнае. Усё-ж такі трэба прызнаць пазытыўную працу як муніципальных урадаў, якія адмініструюць іміграцыйныя цэнтры, і не-даследаваныя, арганізавалі сваё жыццё ў клубе ў ямі Францышка Скарыны.

Ціпер Бэрыса з ваколіцай вельмі зымінілася, налічвае каля 15.000 жыхароў; гэта на той работніцкі пасёлак (3.500 людзей), які апісваў Фліярэн Чарнышэвіч у сваёй аповесці „Лёсі Пасербай”. Тады быў трохдццаты гады, даваўся ў знакі пасыветніц гаспадары крызіс, насыщылі эмігранты трапілі на беспрацоўку, была тут толькі адна бойніцкая хаварыка кансервай „Свіфт”. Ціпер тутака разбудаваная рафінёрыя аргентынскіх нафты, партовыя варштаты, будова вадаплаваў, а недахамі — чатыры кіламетры, з добрым даездам — Лі Плята, стаіць аргентынскай Бузнос Айрэс, дзе скапіціўніца адміністрацыйная і наукаўская ўстаноўы (тыры ўніверсітэты і шмат вышэйшых інстытутаў). Характэрныя каткі імігрантаў пахаваліся ў цяпер, пабудаваныя з карбаваніемі блокаў з падхутроўкай, памаліваныя звонку на аломніевыя колер. Сваёй канструкцыйнай вельмі прытамінаюць беларускіе мяточкі.

Важна, што тут кайболяша згуртаваныя імігрантаў з Беларусі. Праходзілі яны вельмі прыкрыя мамонты: беспрацоўце, нахабную савецкую пропаганду, якую шмат павярнула людзей у Савецкі Саюз (1955-57 гг.), а адтоль узвярнулася на архітэктурнай паліцыі. Трэба было прывыкнуць да ўладаў, якія адбываюць падзялілі міжсобку, каб захаваць ад спаленін. Аб гэтым уладаў асабліва паліцыя, добра ведаў, але адбылося бязь сльедзтва. Сяньняшні „Восток” мае толькі 200 сяброў бяз сем'яў, і прыгожы адноўлены будынак, з добрым даездам, пры вуліцы гораду. Дом-клуб даследаваны да мясоўых патрэбай: ёсьць вялікая зала із сціней, ну, і бакоў-пакоікі для паседжанін.

ТЫДЗЕНЬ ЭТНІЧНАЕ СПАДЧЫНЫ У НЮ ДЖЭРЗІ

Губернатар штату Нью Джэрзі Брендэн Бэрн абесціў тыдзень ад 15 да 21 красавіка сёлета Тыднем Этнічнае Спадчыны штату. Тыдзень Этнічнае Спадчыны паўстаў з ініцыятывы Этнічнае Рады Штату, старшынём якое ёсьць Вітаут Кіпель. Пры адзначэнні нацыянальных групай штату ў іхнага ўкладу ў развіцьцё культуры штату была

адзначаная ў група беларуская. Беларусы былі таксама адзначаныя як адны з першых, што прынялі гарады ў вялікія гарады штату: Ньюварж, Патэрсон, Трэнтан, Пасайк, Нью Брансвік, Саут Рынэр, Байон, Порт Амбей ды Джэрзі Сіты. Тыдзень Спадчыны быў шырака адзначаны англоўнай прэсай.

Губернатар Нью Джэрзі Брендэн Бэрн з драм Вітаутам Кіпелем у вімеркаванні дзеячасці Этнічнае Рады Штату

ДЗЕЦ - НАШАЯ БУДУЧЫНЯ

20 лістапада сёлета споўніцца 20 годоў ад абелешчання ў 1959 годзе Генэральшай Асамблетай Задзіночных Нацыяў **Дэкларацыі Правоў Дзіцяці**. Каб належна адзначыць і ўзнагаваць гэтую юбілейную дату, Генэральша Асамблея ЗН абесціла год 1979 — Міжнародным Годам Дзіцяці. З увагі на фізычную і умисловую недаспеласць дзіцяці, Дэкларацыя з 1959 году даручыла ўзгадаванне ѹ матарыяльнае забяспечанне дзяцей бацькам, якія паводле сваіх магчымасцяў, і павінны дадзіць ўсё наше наилепшае: "Our very best", — як сказана ў Дэкларацыі:

Далей у Дэкларацыі ёсьць яшчэ адно важнае патрабаванне: „Дзіця мае права ад нараджэння мец ім'я сваю нацыянальнасць”.

У сувязі з юбілейным годам і даўдзіцца бацьком на ўсім бельм съвеце, асабліва ў эміграцыйных асяродках паняволеных Масквой народад лішні раз звярнуць увагу на праробленую для добра дзяцей працу ѹ асэнсаваць: ці бацькі ўзгадаваць, паводля сваёй магчымасці, зрабілі ўсё наилепшае ў поўнай згодзе з Дэкларацыяй Правоў Дзіцяці? У нас Беларусаў-эмігрантаў, што знайшли сабе прыпынак у вольным дэмакратычным съвеце, малярыяльнае забяспечанне не становіць важнай проблемы. Тому ў галіне здароўя, фізычнага ўзгадавання ѹ навет творчага дзеці атрымліваюць ад бацькоў ўсё наилепшае. Затое здарaeцца, што менш увагі дзеца ўзгадаванне ѹ рэлігійнаму ѹ нацыянальнаму.

Чаму? Чаму бацькі занядбоўваюць ад самага маленства, калі дзіця аўтаматычна ўжо амаль апанавала родную беларускую мову бацькоў, утрымаць яе жывой? Чаму далей дазваляюць ѹ забывацца, інакі какучы, развучвацца? Часта бывае гэта з прычыны наўсядзеленія бацькамі таго факту, што дзеці вельмі лёгкі вучыцца мовам: дзіцёў ці наўсет трэх чужых мовы засвойваюцца адначасна ѹ з правільным акцэнтам. Мяркуючы з прыкладу сваіх цяжкасцяў пры вывучэнні ангельскай мовы, каб дамагамагі дзіцяці апанаваць ангельскую мову, бацькі пачынаюць гаварыць да дзяцей пазнанельскі, хай сабе ѹ ламані, скалечанай мовай. Праз наўжыўсанье бацькамі роднае мовы з дзецімі гэтым самым яны адбіраюць ці абліжуваюць права дзяцей на сваю нацыянальнасць, загарантаванае ѹ дэкларацыяй Правоў Дзіцяці.

Усім ведама, што ў Савецкім Саюзе адмалюеца дзецям нацыянальнае ѹзгадаванне, праводзіцца безаглядная русыфікацыя ѹ выцікіканье беларускіх мовы із школы. Няма ніводнага дзіцячага садку ў цэлым Савецкім Саюзе на роднай мове нерасейскіх народаў, навет у сталіцах Украіны Кіеве і Беларусі ў Менску. Бацькі пад страхам часта не пратэстуюць супраць пагвалчання права дзяцей. У выніку гэтага дзеці вырастаюць на чужыніцай у дачыненіі да свай бацькаўшчыны. А калі неяк здарыцца, што ўжо пазнейшай адкрытоцца дзіцяці вочы, падобна як беларускаму іншадумцу Міхалу Кукабаку, што „радзіму ў яго ўкраілі”, дык дадуць гэтаку дзіця на гаду генаму „лідеру” выпра-

віць свой нятакт перад юнаком. Зьдзіўленыне ѹ расчараўанье, выпісане на твары юнака, гэтак і на былі заўважанымі ці былі проста зыгнаваныя, як на варты ўагі. Из сумам узынкае пытанье: узпраўды, „што далей?” Ці не зарана капітулявіць перад асіміляційным грамадзкаму „дзеячу” і ў дадатку дэмантраваць генную капітуляцыю перад чулым на знявагу беларускіх мовы якраз прадстаўніком маладога пакалення? А мае-ж гэны „дзеяч” і сваіх дзяцей. Ці-ж трэба тады дзівіцца, што яны хіба-ж не „часамі”, а стала ўжываюць ангельскую мову ў гутарцы із сваім бацькам.

Іншыя няўдалы прыклад, што меў на мэце напраўіць закранутую проблему. У інтар’е ў газэце „Час” у 1978 годзе не названага аўтара (хіба галоўнага рэдактара ці сабры рэдакцыі) з а. Расціславам Войтанкам, які на пытанье ў справе разлігінага ўзгадавання маладзі, даў гэткі адказ: „Пытанье разлігінага духовага ўзгадавання беларускай маладзі выклікае ѹ мяне пачуцьцё глыбокага незадаваленія. Дзеці на знаюць Бога, бо іхніх бацькоў выгналі Бога з хатай сваіх. На вялікіх шчасціце, гэта на ёсьць агульным нашым звязвішчам”...

Здавалася-б, што кансэквэнтна напрацваліся таі пытанні: „Што робіцца зацікаўленымі ў праправе разлігінага ўзгадавання” або „Хто мае ўзіць ініцыятыву, каб палепшиць разлігіннае ўзгадаваніне?” ці нешта падобнае. Але пытаннія ў гэткіх наўсядзенія было. И тое асуцкінне не могло быць злагоджанае, можа яно і наўсядзеніе асуцкінне, калі-б а. Войтанка меў магчымасць працягваць гутарку на гэтую тэму.

І ў выніку застасцца крыўда, зробленая бацьком, бо, як міс здаеца, няма такога Беларуса ці Беларускі, каб адважыліся выгнаць Бога з хаты.

Падагульнюючы сказанае, перад намі, падобна як і перад іншымі паняволенімі народамі ды іхнімі эміграцыямі войстра стаіць праблема асіміляцыі. Мы павінны імкніцца праправіць сытуацыю. А праправа будзе залежыць ад згоднага супрацоўніцтва бацькоў і ўсяго беларускага грамадзтва, добра зарганізаванага на эміграцыі, што мае дастатковую колькасць працаўнікоў у беларусіцы і настаўнікаў, а галоўнае, дастаткова беларускіх патрэўтаў, што звычайна прычыны мы нацыянальнае ѹзгадаваніне дзяцей занядбоўаем, робім гэтым вялікую ім крыўду. У выніку гэтага мы не далічаемся іх пазнейшай у беларускіх мадалежных арганізацыях, на бачым іх у беларускіх цэрквях, на нашых нацыянальных съвіткаваніях. Гэтак вось паглыбляеца разрыв між моладзяй і старшынам грамадзтва.

Вось-ж на нас, беларускай эміграцыі ляжыць абавязак і адказніцца перад паняволеніем народам ды іхнімі эміграцыямі.

Падагульнюючы сказанае, перад намі, падобна як і перад іншымі паняволенімі народамі ды іхнімі эміграцыямі войстра стаіць праблема асіміляцыі. Мы павінны імкніцца праправіць сытуацыю. А праправа будзе залежыць ад згоднага супрацоўніцтва бацькоў і ўсяго беларускага грамадзтва, добра зарганізована на эміграцыі, што мае дастатковую колькасць працаўнікоў у беларусіцы і настаўнікаў, а галоўнае, дастаткова беларускіх патрэўтаў, што звычайна прычыны мы нацыянальнае ѹзгадаваніне дзяцей занядбоўаем, робім гэтым вялікую ім крыўду. У выніку гэтага мы не далічаемся іх пазнейшай у беларускіх мадалежных арганізацыях, на бачым іх у беларускіх цэрквях, на нашых нацыянальных съвіткаваніях. Гэтак вось паглыбляеца разрыв між моладзяй і старшынам грамадзтва.

Падагульнюючы сказанае, перад намі, падобна як і перад іншымі паняволенімі народамі ды іхнімі эміграцыямі.

Усе разам: бацькі, настаўнікі, каму гэтая справа не абыякавая, супольнымі сіламі зладзім Вялікі Дзіцяці Канцэрт-Вечарыну. Могуць злучыцца дзіцёў групы дзяцей: з Нью Брансвіку й Нью Ёрку, але наилепш было-б, каб трэбі: із Саут Рынера, Нью Ёрку й Нью Брансвіку. Спонсарамі маглі быць Арганізацыя Беларускі-Амерыканскай Моладзі й Саюз Беларускі-Амерыканскай Моладзі. Пастаравамся, каб у праграме Канцэрту асаблівасць праводзіць яго іншыя нацыянальныя групы на эміграцыі.

Усе разам: бацькі, настаўнікі, каму гэтая справа не абыякавая, супольнымі сіламі зладзім Вялікі Дзіцяці Канцэрт-Вечарыну.

Могуць злучыцца дзіцёў групы дзяцей: з Нью Брансвіку й Нью Ёрку, але наилепш было-б, каб трэбі:

із Саут Рынера, Нью Ёрку й Нью Брансвіку. Спонсарамі маглі быць Арганізацыя Беларускі-Амерыканскай Моладзі й Саюз Беларускі-Амерыканскай Моладзі. Пастаравамся, каб у праграме Канцэрту асаблівасць праводзіць яго іншыя нацыянальныя групы на эміграцыі.

Усе разам: бацькі, настаўнікі, каму гэтая справа не абыякавая, супольнымі сіламі зладзім Вялікі Дзіцяці Канцэрт-Вечарыну.

Могуць злучыцца дзіцёў групы дзяцей: з Нью Брансвіку й Нью Ёрку, але наилепш было-б, каб трэбі:

із Саут Рынера, Нью Ёрку й Нью Брансвіку. Спонсарамі маглі быць Арганізацыя Беларускі-Амерыканскай Моладзі й Саюз Беларускі-Амерыканскай Моладзі. Пастаравамся, каб у праграме Канцэрту асаблівасць праводзіць яго іншыя нацыянальныя групы на эміграцыі.

Усе разам: бацькі, настаўнікі, каму гэтая справа не абыякавая, супольнымі сіламі зладзім Вялікі Дзіцяці Канцэрт-Вечарыну.

Могуць злучыцца дзіцёў групы дзяцей: з Нью Брансвіку й Нью Ёрку, але наилепш было-б, каб трэбі:

із Саут Рынера, Нью Ёрку й Нью Брансвіку. Спонсарамі маглі быць Арганізацыя Беларускі-Амерыканскай Моладзі й Саюз Беларускі-Амерыканскай Моладзі. Пастаравамся, каб у праграме Канцэрту асаблівасць праводзіць яго іншыя нацыянальныя групы на эміграцыі.

Усе разам: бацькі, настаўнікі, каму гэтая справа не абыякавая, супольнымі сіламі зладзім Вялікі Дзіцяці Канцэрт-Вечарыну.

Могуць злучыцца дзіцёў групы дзяцей: з Нью Брансвіку й Нью Ёрку, але наилепш было-б, каб трэбі:

із Саут Рынера, Нью Ёрку й Нью Брансвіку. Спонсарамі маглі быць Арганізацыя Беларускі-Амерыканскай Моладзі й Саюз Беларускі-Амерыканскай Моладзі. Пастаравамся, каб у праграме Канцэрту асаблівасць праводзіць яго іншыя нацыянальныя групы на эміграцыі.

Усе разам: бацькі, настаўнікі, каму гэтая справа не абыякавая, супольнымі сіламі зладзім Вялікі Дзіцяці Канцэрт-Вечарыну.

Могуць злучыцца дзіцёў групы дзяцей: з Нью Брансвіку й Нью Ёрку, але наилепш было-б, каб трэбі:

із Саут Рынера, Нью Ёрку й Нью Брансвіку. Спонсарамі маглі быць Арганізацыя Беларускі-Амерыканскай Моладзі й Саюз Беларускі-Амерыканскай Моладзі. Пастаравамся, каб у праграме Канцэрту асаблівасць праводзіць яго іншыя нацыянальныя групы на эміграцыі.

Усе разам: бацькі, настаўнікі, каму гэтая справа не абыякавая, супольнымі сіламі зладзім Вялікі Дзіцяці Канцэрт-Вечарыну.

Могуць злучыцца дзіцёў групы дзяцей: з Нью Брансвіку й Нью Ёрку, але наилепш было-б, каб трэбі:

із Саут Рынера, Нью Ёрку й Нью Брансвіку. Спонсарамі маглі быць Арганізацыя Беларускі-Амерыканскай Моладзі й Саюз Беларускі-Амерыканскай Моладзі. Пастаравамся, каб у праграме Канцэрту асаблівасць праводзіць яго іншыя нацыянальныя групы на эміграцыі.

Усе разам: бацькі, настаўнікі, каму гэтая справа не абыякавая, супольнымі сіламі зладзім Вялікі Дзіцяці Канцэрт-Вечарыну.

Могуць злучыцца дзіцёў групы дзяцей: з Нью Брансвіку й Нью Ёрку, але наилепш было-б, каб трэбі:

із Саут Рынера, Нью Ёрку й Нью Брансвіку. Спонсарамі маглі быць Арганізацыя Беларускі-Амерыканскай Моладзі й Саюз Беларускі-Амерыканскай Моладзі. Пастаравамся, каб у праграме Канцэрту асаблівасць праводзіць яго іншыя нацыянальныя групы на эміграцыі.

Усе разам: бацькі, настаўнікі, каму гэтая справа не абыякавая, супольнымі

